

**Verslag discussieavond agrarische ondernemers in het Markdal, maandag
7 april 2014, in Knooppunt Galder**

Aanwezigen:

Strijbeek:

1. Toon Bastiaansen
2. H. de Roover
3. Louis Braspenning
4. Jac Vermeeren

Galder

5. Frank van Alphen
6. Jacq Jansen
7. A.A.H. Nooren
8. Peter Klemans
9. Erik Bastiaansen
10. N. Nooren

Ulvenhout:

11. Ad Peeters
12. C. Brouwers

Vereniging Markdal

13. Joop van Riet (bestuurslid en lid werkgroep Water en Natuur)
14. Daniël Coenen (lid werkgroep Water en Natuur)
15. René Rijken (lid werkgroep Water en Natuur)
16. Piet van Riel (lid AB)
17. Sjef Langeveld (vice voorzitter)
18. Nellie Raedts (lid AB)

Procesmanager

19. Marcel van Miert

DLG

20. Tim Bijl

Welkom door Nellie Raedts

Dit is de tweede bijeenkomst speciaal voor agrarische ondernemers die het bedrijf (bijna volledig) in het Markdal hebben liggen. Vanavond drie onderdelen:

1. Bevindingen van Marcel van Miert en voorstel voor aanpak van de uitvoering
2. Werkwijze Vereniging en Stichting Markdal duurzaam en vitaal
3. Thema "water". Ook de leden van de werkgroep Water en Natuur zijn uitgenodigd om samen in gesprek te gaan over de doelen van de EHS, Kaderrichtlijn water, mogelijke inrichting van de Mark en het Markdal, gevolgen voor waterpeilen, e.d.

Marcel van Miert: plan van aanpak

Op de eerste plaats zegt hij overal positief te zijn ontvangen bij de agrariërs thuis. Hij heeft veel en goede gesprekken gevoerd en ziet kansen om op korte termijn aan de slag te gaan met de uitvoering. Vervolgens memoreert hij de doelen waarvoor de Stichting Markdal duurzaam en vitaal zich gesteld ziet. En presenteert een aantal middelen die ingezet kunnen worden om die doelen te kunnen realiseren. Zoals grondverwerving, grondruil, vergoeding voor beheer, planologische ruimte. Hij stelt voor om de uitvoering van de inrichting te doen in een tiental deelgebiedjes, samen met de grondeigenaren ter plekke.

De aanwezigen stemmen in met deze aanpak. Men wil concreet aan de slag en vindt het prettig dat er intensief samengewerkt wordt.

Enkele suggesties worden meegegeven:

- Zoek ook naar ruilmogelijkheden van (ruil)grond buiten de kaders van het plangebied,

- De deelgebiedjes niet te strak inkaderen. Er liggen ook kansen buiten de begrenzing van de gebiedjes.
- Laat alle ruilgrond taxeren en deel toe op basis van de taxaties. Hanteer een uniforme en objectieve maatstaf,
- Maak vooraf kenbaar waar BBL-grond ligt die in het ruilproces meegenomen kan worden, opdat men vooraf weet waarover het gaat. Maak afspraken over de inzet van BBL-gronden.

Sjef Langeveld: voorbereiding en uitvoering

Hij legt uit dat de Vereniging en de Stichting Markdal duurzaam en vitaal beide een verschillende rol hebben in het proces van voorbereiding en uitvoering. De vereniging is actief in de voorbereiding en de Stichting in de uitvoering. Het proces is bijzonder, omdat we beginnen met de uitvoering zonder dat alle voorbereidingen klaar zijn. Het voorbereidende werk gebeurt in een open proces. De Vereniging Markdal heeft werkgroepen gevormd om verschillende thema's te onderzoeken en visies, c.q. richtingaanwijzers te maken. Iedereen die wil kan aan die werkgroepen deelnemen.

De vereniging zal ook een visie op de toekomst van de land- en tuinbouw in het Markdal opstellen. Samen met de visies op verkeer, recreatie, cultuurhistorie, water&natuur, etc. vormt deze visie een richting, een koers voor de uitvoering van de herinrichting. Als een van de bouwstenen voor deze visie, zal het Algemeen Beraad zich binnenkort buigen over de mogelijkheden van ondernemen in de EHS. De agrarische ondernemers worden van harte uitgenodigd hieraan deel te nemen en zullen een uitnodiging ontvangen. Ook bij het vervolg van de visieontwikkeling op de landbouw zal de agrarische sector uiteraard betrokken worden.

Daniël Coenen: water

Daniël is lid van de werkgroep Water & Natuur van de Vereniging Markdal en is werkzaam bij het Waterschap Brabantse Delta. Hij houdt een inleiding over de doelen van de Kaderrichtlijn Water en de mogelijkheden om de Mark zodanig te hermeanderen dat die doelstellingen worden gehaald.

Doelen zijn in EU-verband afgesproken, nl: realiseren van een goede ecologische toestand van het water. Criteria om dat te meten zijn:

- Visstand, waterplanten, waterinsecten.
- Chemische stoffen in het water (o.a. zware metalen, bestrijdingsmiddelen)
- Voedingsstoffen in het water
- De morfologie: "hoe ziet de beek eruit".

Wat betreft de visstand is er een onderscheid tussen "beekvissen" (snelstromend water) en "slootvissen" (rustig water). In een beek zoals de Mark, moeten beekvissen zitter/komen. Snelstromend water is vereist. De Bovenmark stroomt nu te weinig. Het zou goed zijn om meer variatie te hebben in bodemdiepte en breedte van de stroom.

Een natuurlijk stromende beek heeft in de winter hoogwater en in de zomer laagwater. Als we de Mark weer meer willen terugbrengen tot een natuurlijk stromende beek, dan betekent dat in het voorjaar meer omliggende grond nat wordt en in het najaar meer stukken te droog zullen zijn. Met peilgestuurde drainage zijn de gevolgen voor de landbouwgronden te beperken. Er zal wellicht op meer plekken drainage moeten komen. Flexibiliteit op dit punt zal er zijn.

Het voornemen is om de genormaliseerde Mark in de huidige bedding te laten liggen de daarnaast nieuwe meanders te graven. Vrijkomende grond kan elders ingezet worden, bijv. voor ophoging van lage gronden elders. De Mark was vroeger 9 km lang en nu 6 km.

De nieuwe Mark zal minder optimaal voor de landbouw zijn. De wijze van compensatie zal per bedrijf verschillend zijn.

Nellie Raedts: vervolgstappen

Het blijft voor boeren en tuinders in het Markdal van belang om de horizon te verbreden en kennis te hebben van vernieuwende manieren om in en om de EHS vitale agrarische bedrijven te houden. Maar de aanwezigen hebben op dit moment geen behoefte aan vervolgbijeenkomsten. Het belangrijkste is om nu te starten met de uitvoering in de deelgebieden. Als er bijeenkomsten worden georganiseerd voor een breder publiek, die de land- en tuinbouwsector aangaan (bijvoorbeeld om de visie op de land- en tuinbouw verder uit te werken), dan zullen de agrariërs in het Markdal expliciet worden uitgenodigd. Op korte termijn houdt het Algemeen Beraad van de vereniging een bijeenkomst over "ondernemen in de EHS", waardoor de agrarische ondernemers worden uitgenodigd.

Dit verslag wordt naar alle genodigden gestuurd. Dus ook naar degenen die niet aanwezig waren.

Contactgegevens:

Werkgroep Landbouw: Nellie Raedts, 06-30238754

Procesmanager: Marcel van Miert: 06-14794939